

NAQQIUT

Akissuteqaammut ullulerneqarsimasumut 3. oktober 2012 naqqiut

(Akissuteqaatip ullulerneqarneranik naqqiutaavoq Inatsisartut Allattoqarfianik isumasiuereernerup kingorna inassuteqartoqarnera tunngavigalugu)

Naalagaaffiit Peqatigiinni avatangiisit ineriartornerlu, UNCED, Rio de Janeiro-mi 1992-mi Agenda 21 aqqutigalugu akuerineqartoq Piujaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinissap Kalaallit Nunaannit malinneqarsimaneranik killiffilersuisussamik kiisalu Kalaallit Nunaanni piujaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinerup qanoq siuarsarneqarsinnaaneranut siunnersuusiortussamik Pisorta qarfinnit assigiinngitsunersunik inuttalimmik ataatsimiititaliamik Naalakkersuisut ulloq 1. januar 2013 aallarnerfigalugu sulilersussamik ataatsimiititalioqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Andreas Uldum, Demokrateer)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut siunnersuuteqartoq isumaqatigivaat, Piujaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsineq tassaassasoq nunatta ineriartortineqarneranut tunngaviusoq tunngaviussasorlu. FN’p avatangiisit ineriartortitsinerlu pillugit Rio de Janeiro-mi 1992-imi ataatsimeersuarneranut Kalaallit Nunaat peqataavoq, tassanilu aningaasaqarnikkut, inuttut atugarisatigut, kulturikkut avatangiisitigullu 2000-ikkunni piujaannartitsinissaq tunngavigalugu ineriartortitsinerup anguneqarnissaanut pilersaarutaasuni tunngaviusut akuersaarlugit.

Piujaannartitsinissaq tunngavigalugu ineriartortitsinissami tunngavissat eqquutsinniarlugit Naalakkersuisut iliuusissat pingasut aallaavittut toqqarpaat:

Siullertut Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq, piujaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsineq ineriartortitsilluni suliani tamani tunngaviatigut nalilittut aallaavittullu atorneqassasoq. Ataatsimoortumik pilersaarutit, pigissaartuunerup atugarissaartuunerullu ukiup 2025-p tungaanut qulakkeerisussat, pillugit siunissami aalajangiussaqaartarnissamut tunngaviusartussat Naalakkersuisut saqqummiuteqammerpaat. Siunissaq imminnut attassinnaasoq qulakkeerniarlugi maannagaaq uungaaraannanguaq isigiunnaartariaqarpugut. Maanna toqqissisimanitta patajaattumillu ingerlanitta kingulissatsinnut aamma atuutsinneqarnissaannut tunngavissiumik aqqutissiuinissarput annertuumik akisussaaffigaarput. Tamannaavoq ”Siunissarput – illit uangalu akisussaaffipput” pillugu 2025-mut pilersaarusiordermi pingaarnertut anguniagaasoq. Piujaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsineq tunngaviusumik naleqartitat si-

samaasut ukiup 2025-p tungaanut Naalackersuisut ineriartortikkusutaasa ilagaat, tak. 2025-mut pilersaarut.

Aappaattut Naalackersuisunit anguniarneqarpoq, nunat tamat suleqatigiinneranni Nunatta nammineersinnaassusaata nukittorsarneqarnissaa. Pinngortitaq, avatangiisit silalu pillugit nunat tamat suleqatigiinneranni Nunarput sunniuteqaqataassaaq nunattalu naleqartitaanik nitarsaassilluni. Nunat tamalaat malittarisassaata malissavagut, pisariaqartilluguli nammineq inatsisiliornikkut piunasaqaatit sakkutusitissinnaallugit, tassa nunat tamat isumaqatigiisutaasa malitseqartinnissaat eqqarsaatigalugit.

Pingajuattut, immaqalu pingaarnersaattut, innuttaasut, soqutigisaqatigiit kommunillu suliniutaat pitsaasut Naalackersuisunit tamakkiisumik tapersorneqassapput. piujuaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinissaq pillugu inuiaqatigiinnit assigiinngitsutigut sakkortusiartuinnartumik sammineqariartornera qujanartumik malugisinnaavarput.

Naalackersuisut Inatsisartut qinnuigaat, nunatsinni inuiaqatigiinnut tunngatillugu piujuaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinerup siuarsarneqarnera pillugu suliaqarnermi anguniakkat pingasuusut tamaasa tapersersussagaat.

Naalagaaffiit Peqatigiit Rio-mi 1992-imi avatangiisit ineriartornerlu pillugit ataatsimeersuarnermini agenda 21 aqqutigalugu akuerisaat, Piujuaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinissaq, Kalaallit Nunaannit malinneqarsimanersoq pillugu killiffilersuisoqassasoq siunnersuuteqartup kissaatigaa. Ilutigalugu siunnersuuteqartup kissaatigaa, Kalaallit Nunaanni piujuaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinerup qanoq siuarsarneqarsinnaaneranut sulinermi siunnersuusiortoqassasoq.

Naalackersuisut isumaqarput, siumut isigaluni piujuaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinerup qulakkeerneqarnissaa pingaaruteqartoq. Siunnersuuteqartortaqaq aalajangiiffigisasatut siunnersuuteqarnermini siumut isigisumik oqaasertaliivoq. Naalackersuisut siunnersuutigerusuppaat, piujuaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsineq ineriartortitsilluni suliaqarfinni tamani immikkut tunngaviusutut atorneqartassasoq. Avatangiisit pinngortitallu iluinnaaniunngitsoq, aammali aningaasaqarneq, kulture inuttullu atugarisatigut pissutsit eqqarsaatigalugit. Nukittalu siumut isigisumik atorneqarnissaat qitiutissavarput. Taamaammat Naalackersuisunit siunnersuutigineqarpoq, suleqatigiissitat ukiumut ataasiarlutik kingumut qiviarlutik nalilersuisartussat pilersinneqarnissaannut paarlaallugu, ”Siunissarput – illit uangalu akisussaaffippu” pillugu 2025-mut pilersaarummut tunngaviusup ineriartorteqqinneqarnissaa pillugu Naalackersuisut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarutaanni nassuarneqartassasoq. 2025-mut pilersaarutip nassataanik piujuaannartitsineq tunngavigalugu

pisarialinnik ineriartortitsisinnaasut sakkussat sunniuteqarluartumik anguniagassavinnik tikkuussisinnaasut ineriartortinneqarnissaat matumani isiginiarneqassapput.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalackersuisut sinnerlugit manna allannguutissatut siunnersuutigaa:

Suliniutit piujuaannartitsineq tunngavigalugu ineriartortitsinermut siuarsaasinnaasut ingerlanneqarnerat pillugu siunissami nalunaarusiaasartussat ukioq 2013 aallarnerfigalugu Naalackersuisut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarusiannut Naalackersuisut ilanngussisalernissaannik Inatsisartut aalajangiussassaattut siunnersuut.